

[Hans Hansen (Rørby).]

Tilgodehavende. Det ærede Medlem¹⁾ har Ret i, at den logiske Konsekvens af, at Staten mere og mere indrettes som Kreditorforening for Erhvervslivet, er Socialisme, og hvis det er det, det ærede Medlem vil, er den Stilling, han indtager, rigtig; men hvis det ærede Medlem er enig med mig i det, jeg sluttede med, at Erhvervslivet ikke skal have Støtte af Staten, men skal have saadanne Vilkaar, at det kan klare sig selv og bære Staten oppe, saa bliver det ærede Medlems Stilling til det foreliggende Lovforslag den samme som Retsforbundets.

Munch-Petersen: Det synes i høj Grad nødvendigt at slaa fast, hvad der forstaas ved smaa Haandværkere eller mindre Haandværkere og ved store Haandværkere. Naar det endogsaa her er blevet nævnt, at Burmeister & Wain egentlig faldt ind under Begrebet Haandværkere, de store Haandværkere, ja, saa maa man naturligvis slaa fast, at for det første er der Industri, og dernæst er der Haandværk. Naar vi siger smaa Haandværkere, saa forstaar vi først og fremmest de Haandværkere, som hverken er Arbejdere eller Arbejdsgivere, idet de altsaa er selvstændige uden at udbytte fremmed Arbejdskraft, eller maaske et Par Stykker arbejder sammen, uden at den ene er Arbejdsgiver og den anden Arbejder, og det er disse smaa Haandværkere, som vi først og fremmest mener bør hjælpes i denne Krisesituation.

Angaaende den paastaaede Alliance mellem Retsforbundet og Kommunerne kan jeg kun sige, at jeg kender ikke noget til en Alliance, men jeg kender derimod til det, at det saakaldte Retsforbund²⁾ ved sin Afstemning i Gaar har vist, at de sammen med de øvrige ærede Medlemmer af dette høje Ting staar paa det borgerlige Samfunds Urets Side, medens vi alene staar paa Arbejdernes³⁾ Rets Side.

Lundberg: Det ligger jo udenfor, men jeg vil dog gerne sige, at hvis det sidste var Tilfældet, var der nok flere⁴⁾ Arbejdere, der havde stemt paa de Herrer paa Valgdagen.

Maa jeg have Lov til at sige til det ærede Medlem Hr. J. C. A. Larsen, som fremsatte en for mig uforstaaelig Bemærkning om, at jeg havde følt mig foranlediget til at komme her op, at det gør man jo gerne; det er vel nok saadan for de fleste Medlemmer, at naar de tager Ordet, er det, fordi de føler sig foranlediget. Jeg haaber heller ikke, det ærede Medlem har noget imod det, men ellers skal jeg gerne konferere med ham ved anden

Lejlighed, saaledes at vi ikke faar Misforstaaelser.

Jeg vil ogsaa gerne sige til det ærede Medlem, at jeg har været her i Salen under denne Debat — det er min Skik, naar jeg agter at deltage i Diskussionen, at blive her i Salen —, saa jeg hørte udmærket godt, hvad det ærede Medlem sagde, og det, der forundrede mig, var dette, at det ærede Medlem, naar Partiet vil tiltræde Lovforslaget og altsaa mener, det er et udmærket Forslag — det maa de jo mene, at det er, tiltrængt, paakrævet —, saa staar her og taler om, at det er ikke Laan, og det er ikke flere Renter, man har Brug for.

Nej, bevares vel, hvis man kunde undgaa at laane — men det er dog vist nok overflødigt at sige dette i denne Sal —, saa er det Nummer eet, men den Slags Selvfølgeligheder troede jeg ikke, det var, vi skulde servere for hinanden. Det, der er det faktiske, er dette, som er nævnt, at Masser af SmaaHaandværkere trænger til at faa et Laan paa saa gode Vilkaar, som her er Tale om, fordi det næsten er umuligt for dem at laane i Bankerne, idet de er i en Situation, hvor en midlertidig Haandsrækning maa til.

Her vil jeg have Lov til at hævde, at man maa skelne mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, men man kan ikke sige, at SmaaHaandværkere er kun saadanne, som udelukkende arbejder med egen Haand. De har Folk nu og da, undertiden en halv Snes Mand, undertiden een Mand og i mange Maaneder maaske slet ingen. En saadan Skillelinie kan det ærede Medlem Hr. Munch-Petersen slet ikke drage, det er ganske umuligt, det vidner kun om Ukendskab til Haandværkerforhold.

Saa talte det ærede Medlem Hr. J. C. A. Larsen om, at vi skal andre Veje, sundere Veje! Jeg hørte godt, at det ærede Medlem i sin første Tale talte om Udgifterne til Forsikring og lignende. Tror det ærede Medlem virkelig, at han kan hjælpe en Haandværker videre ved f. Eks. at nedsætte hans Udgifter til Ulykkesforsikring? De har ikke saa mange Folk i Arbejde, saa der er ret meget at betale, de Par Skilling skal saamænd ikke hjælpe noget som helst. Hvad er det da for Veje, det ærede Medlem vil gaa for Haandværket i Dag, hvad er det, han foreslaar? Ingenting!

Det ærede Medlem omtaler, at hans Parti er gaaet imod, at man skaffer Byggeriet, det kooperative Byggeri, i Gang. Laan og Laan og atter Laan er ikke Vejen! Er det ikke Vejen? Tror man, der kan laves kooperativt Byggeri uden Laan? Selvfølge-